

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง บทเพลงโฟล์คของคำเมืองของสุนทรี เวชานนท์ จากบทเพลงทั้งหมด 42 เพลงในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อร้อง การใช้ภาษา และภาพสะท้อนสังคม ที่ปรากฏในบทเพลงโฟล์คของคำเมืองของสุนทรี เวชานนท์ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ประเภทวิจัยคุณภาพ (Qualitative Research)

1. ขั้นตอนการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหา การใช้ภาษา และภาพสะท้อนทางสังคมของเพลงโฟล์คของคำเมือง

1.2 รวบรวมรายชื่อเพลงโฟล์คของคำเมืองที่สุนทรี เวชานนท์ เป็นผู้ขับร้อง

1.3 ถอดเทปเนื้อร้องเพลงโฟล์คของคำเมืองที่สุนทรี เวชานนท์ เป็นผู้ขับร้อง

2. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการอ่านวิเคราะห์เนื้อหาของเพลงจำนวน 42 เพลง

3. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาเพลงโฟล์คของ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเขียนนำเสนอแบบบรรยายประกอบตัวอย่าง ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. ด้านเนื้อหา

1.1 เนื้อหาเกี่ยวกับความรัก

1.2 เนื้อหาที่มาจากตำนาน เรื่องราวล้านนา

1.3 เนื้อหาที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมล้านนา

1.4 เนื้อหาให้ข้อคิดเตือนใจ

1.5 เนื้อหาที่กล่าวถึงธรรมชาติ

2. ด้านการใช้ภาษา

2.1 การใช้ภาษาคำเมือง

2.2 การใช้ภาษาคำเมืองปนภาษาไทย

- 2.3 การใช้ภาษาไทยกลาง
- 2.4 การใช้ภาษาคำเมืองปนภาษาต่างประเทศ
- 2.5 การใช้คำซ้ำ คำซ้อน

3. ภาพสะท้อนสังคม

- 3.1 ด้านวัฒนธรรมประเพณี
 - 3.1.1 อาหาร
 - 3.1.2 การแต่งกาย
 - 3.1.3 การเลือกคู่ครอง
 - 3.1.4 เครื่องดนตรี
 - 3.1.5 ประเพณี
- 3.2 ด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่
 - 3.2.1 การประกอบอาชีพ
 - 3.2.2 อุปนิสัยคนล้านนา
 - 3.2.3 การเปลี่ยนแปลงของสังคมล้านนา

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเพลงโฟล์คของคำเมือง ของสุนทรี เวชานนท์ สรุปผลการศึกษา ได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านเนื้อหา

1.1 จากการศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับความรักในลักษณะต่าง ๆ พบว่าความรักที่ปรากฏในเพลงโฟล์คของคำเมือง ของสุนทรี เวชานนท์ จำนวน 42 เพลง แยกออกได้เป็น 3 ด้าน คือ

1.1.1 ความรักของหนุ่มสาว สามารถแยกย่อยออกได้ 2 รูปแบบ ได้แก่ ความรักที่สมหวัง ความรักที่ผิดหวัง

1.1.2 ความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก

1.1.3 ความรักต่อเพื่อนมนุษย์

1.2 จากการศึกษาเนื้อหาที่มาจากตำนาน เรื่องราวล้านนา จากเพลงโฟล์คของคำเมือง ของสุนทรี เวชานนท์ จำนวน 42 เพลง พบว่ามีเนื้อหาเรื่องราวที่มาจากตำนาน เรื่องราวล้านนา จำนวน 4 เพลงดังต่อไปนี้ มะเมียะ เจ้าจันทร์ผมหอม สาวเชียงใหม่ และเอื้องผิ้งจันทผา

1.3 จากการศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการแสดงออกถึงวัฒนธรรมล้านนา จากเพลงโฟล์คของคำเมือง ของสุนทรี เวชานนท์ จำนวน 42 เพลง พบว่ามีเนื้อหาที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมล้านนา วัฒนธรรมด้านภาษา อาหาร เครื่องดนตรี การแต่งกาย และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนล้านนา

1.4 จากการศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการให้ข้อคิดเตือนใจ จากเพลงโฟล์คของคำเมือง ของสุนทรี เวชานนท์ จำนวน 42 เพลง พบว่ามีเนื้อหาที่เกี่ยวกับการให้ข้อคิดเตือนใจอยู่ 4 ด้าน คือ การไม่หลงลืมวัฒนธรรมของตนเอง การรักศักดิ์ศรีของผู้หญิง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ การดูแลผู้ให้กำเนิด

1.5 จากการศึกษาการกล่าวถึงธรรมชาติเพลงโฟล์คของคำเมืองของสุนทรี เวชานนท์ จำนวน 42 เพลง พบว่าเนื้อหาที่เกี่ยวกับการกล่าวถึงธรรมชาติ ในด้านความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ

2. ด้านการใช้ภาษา

2.1 จากการศึกษาการใช้ภาษาคำเมือง จากเพลงโฟล์คของคำเมืองของสุนทรี เวชานนท์ จำนวน 42 เพลง พบว่ามีการใช้ภาษาคำเมืองจำนวนทั้งสิ้น 27 เพลง ดังต่อไปนี้ สาวเจียงใหม่ เจ้าจันทร์ผมหอม ยินดีเจ้า แอ้วคอย คนขี้เฝ้า ลูกบ้อจาย สาวเจียงดาว ล่องแม่วัง กัดเค็งหา มะเมี้ยะ กำแม่ แม่ปิง เฮาขอ กาสะลอง พรหมอ้อลูก บ้านเฮา ฝั่หามาเจย เจ้นดินเจ้นฟ้า ล่องแม่ปิง แม่ฮุยแก้ว เจิญตางหน้าป้อจาย ฮู้เธอเป้อเรื่อะ ตึงฮักเดียว เดือนดับที่คอยหลวง และ สาวหล่ายคอย

2.2 จากการศึกษาการใช้ภาษาคำเมืองปนภาษาไทย จากเพลงโฟล์คของคำเมือง ของสุนทรี เวชานนท์ จำนวน 42 เพลง พบว่ามีการใช้ภาษาคำเมืองปนภาษาไทย จำนวน 4 เพลง ดังต่อไปนี้ ข้ามฟ้าแดนคอย เอื่องแซะ และงามแต่

2.3 จากการศึกษาการใช้ภาษาไทยกลางจากเพลงโฟล์คของ คำเมือง ของ สุนทรี เวชานนท์ จำนวน 42 เพลง พบว่ามีการใช้ภาษาไทยกลางทั้งหมด 7 เพลง ดังต่อไปนี้ เอื่องฝั้งจันผา รางวัดแค่คนช่างฝัน รักสับสน แด่หนุ่มสาวผู้ร้าวราน ดอกฝั้น เพื่อน และอ้างว้าง

2.4 จากการศึกษาการใช้ภาษาคำเมืองปนภาษาต่างประเทศ จากเพลงโฟล์คของคำเมือง ของสุนทรี เวชานนท์ จำนวน 42 เพลง พบว่ามีการใช้คำภาษาต่างประเทศทั้งหมด 4 เพลง ดังต่อไปนี้ ดอกไม้เมือง ยินดีต้อนรับ สับปะลิซึ่คย และของกินคนเมือง ภาค 2 โดยเพลงดอกไม้เมือง จะกล่าวถึงชื่อดอกไม้ที่เป็นดอกไม้ต่างประเทศเกือบทั้งเพลง

2.5 จากการศึกษาการใช้คำซ้ำ คำซ้อนจากเพลงโฟล์คของคำเมือง ของสุนทรี เวชานนท์ จำนวน 42 เพลง พบว่ามีการใช้คำซ้ำทั้งหมด 12 เพลง รวม 20 คำซ้อนทั้งหมด 29 เพลง รวม 112 คำ

2.6 จากการศึกษาการใช้คำที่มีความหมายโดยตรง จากเพลงโฟล์คของคำเมืองของ สุนทรี เวชานนท์ จำนวน 42 เพลง พบว่ามีการใช้คำที่มีความหมายโดยตรงในบทเพลงเพื่อให้ ผู้ฟังเข้าใจความหมายของคำได้ง่ายขึ้น

2.7 จากการศึกษาการใช้คำที่มีความหมายโดยนัย จากเพลงโฟล์คของคำเมือง ของ สุนทรี เวชานนท์ จำนวน 42 เพลง พบว่ามีการใช้คำที่มีความหมายโดยนัยแทรกอยู่ในบทเพลง ทำให้บทเพลงมีความไพเราะน่าฟังมากยิ่งขึ้น

3. ภาพสะท้อนสังคม

3.1 จากการศึกษาภาพสะท้อนสังคมด้านวัฒนธรรมประเพณี จากเพลงโฟล์คของคำเมือง ของสุนทรี เวชานนท์ จำนวน 42 เพลง พบว่า ด้านวัฒนธรรมประเพณีประกอบไปด้วย

3.1.1 อาหารพื้นเมือง

3.1.2 การแต่งกาย ผู้ชายจะแต่งกายด้วยเสื้อหม้อห้อมกับเตี๋ย (กางเกง) สะคอ ส่วน ผู้หญิงจะแต่งกายด้วยซิ่นจกไหมทอ (ผ้าถุงตีนจก)

3.1.3 ประเพณี

3.1.4 เครื่องดนตรี

3.1.5 การเลือกคู่ครอง คู่ครองที่ดีต้องเป็นคนที่มีความจริงใจ ไม่โกหกหลอกลวง ส่วนการเลือกคู่ครองของผู้ที่มีฐานะมั่นคงดี ต้องเลือกผู้ที่มีฐานะทัดเทียมกัน และที่สำคัญต้องเป็น คนชาติเดียวกัน

3.2 จากการศึกษาภาพสะท้อนสังคมด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ จากเพลงโฟล์คของคำ เมือง ของสุนทรี เวชานนท์ จำนวน 42 เพลง พบว่าวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ปรากฏในเพลงนั้นแยก ได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

3.2.1 อาชีพ เนื่องจากดินแดนล้านนามีสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศ ที่เอื้อต่อการเพาะปลูก คนล้านนาส่วนใหญ่จึงยึดอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่ ทำนา ทำสวน และการ มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยว จึงได้เกิดอาชีพค้าขายขึ้นมาอีกหนึ่งอาชีพ จากแต่เดิมที่ค้าขายเพราะ ผลผลิตทางการเกษตรที่เพาะปลูกไว้บริโภคภายในครัวเรือนมีปริมาณมาก จึงได้นำมาแบ่งขายกัน ในตลาด

3.2.2 อุปนิสัยของคนล้านนา คนเมืองเป็นคนที่มียุติธรรมใจคอที่ดี มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความโอบอ้อมอารี กตัญญูรู้คุณ พுகจาไพเราะอ่อนหวาน รักศักดิ์ศรี มีความจริงใจ รักความสงบ

3.3.3 การเปลี่ยนแปลงของสังคมล้านนา พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงของสังคมภาคเหนืออยู่ 4 ด้านคือ 1. การแต่งกาย 2. อาหารการกิน 3. อาชีพการงาน 4. วัฒนธรรมประเพณี

อภิปรายผล

1. ด้านเนื้อหา เพลงโฟล์คของคำเมือง ของสุนทรี เวชานนท์ จำนวน 42 เพลงที่ได้นำมาศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้ เป็นเพลงที่มีเนื้อหาอยู่ด้วยกันทั้งหมด 5 กลุ่มด้วยกัน คือ

1.1 เนื้อหาที่เกี่ยวกับความรัก และความรักที่वानั้นก็เป็นความรักที่มีทั้งรักที่สมหวัง รักที่ผิดหวัง ความรักที่พ่อแม่มีต่อลูก รวมถึงความรักที่มีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน จะเห็นได้ว่าเพลงโฟล์คของคำเมือง ของสุนทรี เวชานนท์ จะมีเนื้อหาส่วนใหญ่ที่กล่าวถึงเรื่องราวของความรัก ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่าความรักเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ทำให้มนุษย์อยู่รวมกันได้อย่างสันติสุข และขณะเดียวกัน ซึ่งเนื้อหาลักษณะนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐวรรณ จุฑาพานิช ที่ศึกษาเรื่องเพลงลูกทุ่งที่ได้รับความนิยมระหว่างปี พ.ศ. 2544-2545 : การศึกษาเนื้อหา ภาษา และภาพสะท้อนสังคม และสปีน ดันโสภณ (2538) ที่ศึกษาเรื่อง วิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งแนวชาวนา ผลการศึกษาพบว่า ในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งกล่าวถึงเรื่องราวของความรักด้วยเสมอ

1.2 เนื้อหาที่มาจากตำนาน เรื่องราวล้านนา ทำให้ผู้ฟังได้รับทราบเนื้อหาสาระที่อยู่ในตำนาน ซึ่งบางครั้งอาจต้องการนำมายกตัวอย่างเพื่อให้บทเพลงมีความน่าฟังมากยิ่งขึ้น รวมทั้งทำให้ผู้ฟังเข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งการนำเนื้อหาที่มาจากตำนาน เรื่องราวล้านนา นั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ เจนภพ จบกระบวนวรรณ (2532:13) ดังนี้ “เนื้อหาของเพลงส่วนใหญ่จะมีอยู่ 7 ประการ คือ แนวการเมือง แนวชมธรรมชาติ บันทึกเหตุการณ์วิปโยคทางธรรมชาติ สะท้อนปัญหาครอบครัว เสียดสีล้อเลียน คำนานท้องถิ่น และบันทึกประเพณีไทย”

1.3 วัฒนธรรมล้านนา ล้านนาเป็นดินแดนที่มีวัฒนธรรมที่งดงาม สืบทอดกันมาหลายยุคสมัย วัฒนธรรมจะเป็นเครื่องบ่งบอกถึงความเจริญของงาน และความมีอารยธรรมที่สูงส่ง วัฒนธรรมที่งดงามก่อให้เกิดความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ และวัฒนธรรมบางเรื่องก็เริ่มที่จะเลือนหายไป สุนทรี เวชานนท์จึงได้หยิบยกเรื่องราวต่าง ๆ เหล่านั้นมาขับร้องเป็นบทเพลงเพื่อสะท้อนให้เห็นสิ่งที่งดงามที่ล้านนาไม่ควรที่จะลืมเลือน

1.4 ข้อคิดเตือนใจ จากการศึกษาเนื้อหาดังกล่าวทำให้ได้รับทราบว่าบางครั้งการดำเนินชีวิตของมนุษย์เรา ถ้าไม่ได้ย้อนกลับมามองดูตนเอง หันกลับมามองดูคนรอบข้าง อาจทำให้เราละเลย หลงลืมว่ายังมีสิ่งใด หรือใครบ้างที่เราควรจะกลับไปให้ความสำคัญ ดูแลรักษา ซึ่งสาเหตุที่สุนทรี เวชานนท์ เลือกละเลยเพลงลักษณะดังกล่าวมาขับร้อง ก็เพื่อให้ข้อคิดเตือนใจให้ผู้ฟังได้หันกลับมามองและให้ความสำคัญกับสิ่งที่เราได้ละเลยไป รวมถึงการรักศักดิ์ศรีของผู้หญิงล้านนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรชร เรือนคำ (2537) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาพสะท้อนสังคม ล้านนาและคุณค่าเชิงวรรณศิลป์จากบทเพลงของ จรัส มโนเพชร ที่ได้ข้อสรุปว่า ผู้หญิงชาวภาคเหนือภูมิใจและรักศักดิ์ศรีในความเป็นชาวเหนือ

1.5 กล่าวถึงธรรมชาติ ภาคเหนือถือเป็นดินแดนที่มีธรรมชาติที่งดงาม ธรรมชาติโดยส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง มีพันธุ์ไม้หลากหลายชนิด ล้วนแล้วแต่งดงามแทบทั้งสิ้น การที่เพลงโฟล์คของคำเมือง ของสุนทรี เวชานนท์ ได้กล่าวถึงธรรมชาติเพราะต้องการต่อยอดถึงความสวยงามของธรรมชาติให้ปรากฏชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งเนื้อหาที่กล่าวถึงธรรมชาติที่ปรากฏในเพลงโฟล์คของคำเมือง ของสุนทรี เวชานนท์ นั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ เจนภพ จบกระบวนวรรณ (2532:13) ดังนี้ “เนื้อหาของเพลงส่วนใหญ่จะมีอยู่ 7 ประการ คือ แนวการเมือง แนวชมธรรมชาติ บันทึกเหตุการณ์วิปโยคทางธรรมชาติ สะท้อนปัญหาครอบครัว เสียดสีล้อเลียน ดำนันทองถิ่น และบันทึกประเพณีไทย” และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ พงษ์ชัย ไทยวรรณศรี (2529) ที่ได้ศึกษา “วรรณกรรมบทเพลงของ สุนทราภรณ์ หรือ เอื้อ สุนทรสนาน” ว่ามีเนื้อหาที่กล่าวถึงธรรมชาติอยู่ในบทเพลงดังกล่าวด้วยเช่นกัน

2. ด้านการใช้ภาษา เพลงโฟล์คของคำเมือง ของสุนทรี เวชานนท์ มีการใช้ภาษาอยู่ด้วยกันทั้งหมด 4 ประเภทด้วยกัน ได้แก่

2.1 การใช้ภาษาคำเมือง จากการศึกษาด้านการใช้ภาษาทำให้ทราบว่าที่สุนทรี เวชานนท์ เลือกร้องเพลงที่เป็นภาษาคำเมือง เพื่อต้องการสื่อให้คนเมืองหันมาใช้ภาษาของตนเอง และมองว่าภาษาคำเมืองเป็นภาษาที่ไพเราะ งดงามไม่แพ้ภาษาใดใด ภาษาคำเมืองทำให้เราภาคภูมิใจในความเป็นคนเมืองมากยิ่งขึ้น เพราะสามารถแสดงออกถึงความเป็นตัวตนของคนเมืองได้อย่างชัดเจน

2.2 การใช้ภาษาคำเมืองปนภาษาไทย ทำให้ได้ทราบว่า การเลือกเพลงที่มีภาษาคำเมืองปนภาษาไทยก็เพื่อให้คนต่างถิ่นเข้าใจเนื้อหาของบทเพลงมากยิ่งขึ้น จะทำให้สามารถเข้าถึงกลุ่มของผู้ฟังได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งเข้าทำนองว่า คนเมืองฟังได้ คนไทยฟังดี

2.3 การใช้ภาษาไทยกลาง การเลือกเพลงที่มีเนื้อหาเป็นภาษากลางเพราะสามารถรับฟังได้ทุกคน เพราะการใช้ภาษากลางถือเป็นภาษาสากลของคนไทย และนักร้องส่วนใหญ่ก็เลือกที่จะ

ร้องเพลงภาษาไทยกลาง แต่สิ่งหนึ่งที่จะแสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวตนของคนร้องบุคคลนั้น คือน้ำเสียง สุนทรี เวชานนท์ ถึงแม้ว่าจะร้องเพลงที่เป็นภาษาไทยกลางแต่ก็ยังคงมีกลิ่นอายของความ เป็นล้านนา ผ่านน้ำเสียง และการแต่งกายของตนเอง

2.4 การใช้ภาษาคำเมืองปนภาษาต่างประเทศ มีอยู่ด้วยกันทั้งหมด 4 เพลง จากเพลงที่นำมาวิจัยทั้งหมด 42 เพลง เป็นลักษณะของการนำภาษาถิ่น (คำเมือง) มาผสมผสานกับ ภาษาต่างประเทศ แต่จะเป็นลักษณะของการแทรกภาษาต่างประเทศเข้าไปในบางคำเท่านั้น และคำ ส่วนใหญ่ก็เป็นคำที่มีลักษณะเฉพาะ ต้องใช้การทับศัพท์เท่านั้น เช่น ชื่อของดอกไม้ต่างประเทศ แต่ละชนิดที่ปรากฏในเพลงดอกไม้เมืองหรือคำที่ทักทายสั้น ๆ ในเพลงยินดีต้อนรับ และสับปะรดจี๋ขุย

2.5 การใช้คำซ้ำ คำซ้อน ในบทเพลง เพราะผู้ประพันธ์มีความประสงค์จะให้บทเพลง มีความหมายหนักแน่นขึ้น และทำให้บทเพลงไพเราะน่าฟังยิ่งขึ้น ดังที่นักการศึกษาคือ บรรจบ พันธุเมธา (2521:81) ได้กล่าวถึงความหมายของคำซ้ำและคำซ้อนไว้ว่าคำซ้ำ คือ การนำคำคำ เดียวกันมากล่าว 2 ครั้ง มีความหมายใหม่เป็นความหมายเน้นหนัก หรือมีความหมายต่างไปจากเมื่อ เป็นคำเดียว เช่น เด็กๆ หนูๆ สาวๆ ไปๆ มาๆ ส่วนคำซ้อน คือ คำที่เกิดจากการนำคำเดียวกันตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป ซึ่งมีความหมายหรือเสียงคล้ายกัน โกล้เคียงกัน หรือไปในทำนองเดียวกันมาซ้อนเข้าด้วยกัน เมื่อซ้อนแล้วจะมีความหมายใหม่เกิดขึ้น

เช่นเดียวกันในบทเพลงที่ขับร้องสุนทรี เวชานนท์ ผู้ประพันธ์ต้องการย้ำความหมาย ของคำให้หนักแน่นยิ่งขึ้น จุดเด่นของการใช้คำซ้ำในเพลงของ สุนทรี เวชานนท์ คือ ผู้ประพันธ์นำ คำภาษาถิ่นมาซ้ำในบทเพลง เช่น งามแต่ ๆ วอย ๆ เป็นต้น การใช้คำซ้ำที่เป็นภาษาคำเมืองนี้ ถือ ว่าเป็นเอกลักษณ์ทางภาษาของเพลงคำเมืองได้อย่างหนึ่ง

ส่วนคำซ้อน ในบทเพลงโฟล์คของคำเมือง ของสุนทรี เวชานนท์ ส่วนใหญ่ใช้คำซ้อน 4 พยางค์ เช่น ซามซั้งซ่านทรวง หายแซบหายสอย ขึ้นฟ้าเมืองบน ช่มหมองใจใหม่ ลาร้างห่าง ไป และพรากหายตายจาก เป็นต้น คำซ้อนเหล่านี้มีจุดประสงค์คือย้ำคำให้หนักแน่นยิ่งขึ้น บทเพลง จึงมีความไพเราะและมีส่วนทำให้บทเพลงโฟล์คของคำเมือง ของ สุนทรี เวชานนท์ ได้รับความนิยม

2.6 การใช้คำที่มีความหมายโดยตรง ทำให้เข้าใจความหมายของบทเพลงได้ง่ายขึ้น เพราะเนื้อเพลงส่วนใหญ่เป็นภาษาคำเมือง การใช้คำที่มีความหมายโดยตรงจะสามารถสื่อ ความหมายได้ทันที แม้ผู้ฟังจะเป็นคนต่างถิ่นที่ไม่ค่อยเข้าใจภาษาคำเมืองมากนัก ก็สามารถเข้าใจ ภาษาในเนื้อเพลงได้ หรือถ้าผู้ฟังเป็นคนเมืองก็มักจะใช้คำเหล่านี้ในการพูดคุยติดต่อสื่อสารใน ชีวิตประจำวัน ซึ่งตรงกับที่ชำนาญ รอดเหตุภัย (2519:71-78) ได้กล่าวถึงคำที่มีความหมายโดยตรง ไว้ว่า คำที่มีความหมายโดยตรง หมายถึง คำที่มีความหมายตรงตามพจนานุกรม ซึ่งเป็น ความหมายที่ใช้กันเป็นปกติในชีวิตประจำวันของคนทั่วไป เช่น กิน หมายความว่า กลืน เคี้ยว

2.7 การใช้คำที่มีความหมายโดยนัย ทำให้บทเพลงมีความโดดเด่นในด้านของภาษา เพราะการใช้คำที่มีความหมายโดยนัยแทรกในบทเพลงนั้น ผู้ฟังจะต้องเข้าใจความหมายโดยตรงก่อน จึงจะทำให้ตีความภาษาโดยนัยได้ แต่การที่จะทราบได้ว่าคำไหนมีความหมายโดยนัย จะต้องดูที่บริบทของคำก่อนเพราะบริบทจะช่วยสื่อหรือชักนำให้เข้าใจคำที่มีความหมายโดยนัยได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งตรงกับ ชำนาญ รอดเหตุภัย (2519:71-78) ได้กล่าวถึง คำที่มีความหมายโดยนัยว่า หมายถึง ความหมายที่แฝงอยู่เป็นความหมายที่เกิดจากสัมพันธภาพ คือต้องมีบริบทเป็นเครื่องกำกับและจะชวนให้คิดไปถึงความหมายอย่างอื่น นอกเหนือไปจากความหมายโดยตรงตามปกติ เช่น กิน หมายความว่า โกง และ กาญจนา นาคสกุลและคณะ (2521:21) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ความหมายโดยนัยหรือความหมายแฝง ได้แก่ความหมายที่ชักนำความคิดให้เกี่ยวโยงไปถึงสิ่งอื่น อาจจะเกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ หลายอย่าง เช่นความรู้สึก ความเคยชิน กาลเทศะ ความสุภาพของภาษา เช่น คำว่า ลำลี อาจหมายถึง ความเบาหรือสีขาว

3. ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงโฟล์คซองคำเมือง ของสุนทรี เวชานนท์นั้น ปรากฏอยู่ด้วยกันทั้งหมด 2 ด้าน ได้แก่

3.1 ด้านวัฒนธรรมประเพณี แบ่งย่อยออกเป็น 5 ด้านดังต่อไปนี้

3.1.1 อาหาร กล่าวถึงอาหารหลากหลายชนิดของชาวล้านนา จากการศึกษาเรื่องดังกล่าว นั้นแสดงให้เห็นว่าล้านนาเป็นถิ่นที่มีอาหารอุดมสมบูรณ์และหาได้ง่ายในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัฐธรรมนูญ จุฑาพานิช (2547) ที่ศึกษาเรื่อง “เพลงลูกทุ่งที่ได้รับความนิยมระหว่างปี พ.ศ.2544-2545:การศึกษาเนื้อหา ภาษา และภาพสะท้อนสังคม และแนวคิดของ ทรงศักดิ์ ปรารักษ์ วัฒนากุล (2525:17-43) ที่กล่าวว่า “บทเพลงมักจะกล่าวถึงเรื่องราวของอาหารการกิน”

3.1.2 การแต่งกาย จะมีรูปแบบการแต่งกายที่ไม่เหมือนภาคใด จะมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง คือ ผู้ชายแต่งกายด้วยกางเกงสะดอ ส่วนผู้หญิงสวมผ้าถุง ซึ่งพบว่าผลของการศึกษาได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐธรรมนูญ จุฑาพานิช (2547) ที่ศึกษาเรื่อง “เพลงลูกทุ่งที่ได้รับความนิยมระหว่างปี พ.ศ.2544-2545:การศึกษาเนื้อหา ภาษา และภาพสะท้อนสังคม ที่กล่าวถึงภาพสะท้อนชีวิตของชาวชนบทในด้านการแต่งกายด้วยกางเกงสะดอ และผ้าซิ่น

3.1.3 ประเพณี การศึกษาเรื่องดังกล่าวมีเนื้อหาสอดคล้องกับแนวคิดของ เจนภพ จบกระบวนวรรณ (2532:13) ดังนี้ “เนื้อหาของเพลงส่วนใหญ่จะมีอยู่ 7 ประการ คือ แนวการเมือง แนวชมธรรมชาติ บันทึกเหตุการณ์วิปโยคทางธรรมชาติ สะท้อนปัญหาครอบครัว เสียดสีล้อเลียน คำนานท้องถิ่น และบันทึกประเพณีไทย”

3.1.4 เครื่องดนตรี ถือได้ว่าเป็นเครื่องช่วยในเรื่องของความรื่นเริง บันเทิงใจ แต่ละท้องถิ่นแต่ละภูมิภาค ต่างก็มีเครื่องดนตรีของตนเองเพื่อใช้เป็นเครื่องช่วยผ่อนคลาย ชาวล้านนา

ก็มีเช่นกัน การที่สุนทรี เวชานนท์ ได้สอดแทรกในเนื้อหาของบทเพลงนั้นเพื่อต้องการให้คน ถิ่นนาและคนทั่วไปได้รู้จักเครื่องดนตรีต่าง ๆ เหล่านั้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเครื่องดนตรีก็มีความสำคัญในชีวิตมนุษย์เช่นเดียวกัน

3.1.5 การเลือกคู่ครอง โดยปกติแล้วการเลือกคู่ครองไม่ว่าผู้ชายหรือผู้หญิงต่างก็ ต้องการคู่ครองที่ดี มีความเข้าอกเข้าใจกัน เห็นความสำคัญและให้เกียรติซึ่งกันและกัน จึงจะสามารถอยู่ด้วยกันได้อย่างมีความสุข คำกล่าวดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการเลือกคู่ครองในลักษณะ ดังกล่าวจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตคู่ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐวรรณ จุฑาพานิช (2547) ที่ศึกษาเรื่อง “เพลงลูกทุ่งที่ได้รับความนิยมระหว่างปี พ.ศ.2544-2545:การศึกษา เนื้อหา ภาษา และภาพสะท้อนสังคม

3.2 ด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่

3.2.1 การประกอบอาชีพ เนื่องจากดินแดนถิ่นนาเป็นดินแดนที่มีความอุดม สมบูรณ์ เหมาะสำหรับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและค้าขาย ซึ่งถือได้ว่าเป็นวิถีชีวิตความเป็น อยู่ของคนถิ่นนามาหลายยุคหลายสมัย และประชากรส่วนใหญ่ก็สามารถหารายได้ได้จากภาค เกษตรกรรม แตกต่างจากเมืองหลวงที่หารายได้จากภาคอุตสาหกรรม สะท้อนให้เห็นถึงสภาพ ความเป็นอยู่ด้านการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับมณี พยอมยงค์ (2522:15) ที่กล่าวถึงสภาพ สังคมถิ่นนาไว้ว่า “สภาพสังคมถิ่นนาประกอบไปด้วยด้านเศรษฐกิจ ประชากรส่วนใหญ่มีรายได้ จากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม”

3.2.2 อุปนิสัยคนถิ่นนา เนื่องจากคนถิ่นนามีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย และ สภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศที่เอื้อต่อสภาพจิตใจของคนถิ่นนา ทำให้คนถิ่นนาส่วนใหญ่มี อุปนิสัยที่ดี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ลักษณะดังกล่าวที่ปรากฏในเพลงโฟล์คของคำ เมือง ของสุนทรี เวชานนท์ จึงสอดคล้องกับคำกล่าวของ มณี พยอมยงค์ (2522:15) ที่กล่าวไว้ว่า “คนถิ่นนามักเป็นผู้ที่มีใจกว้างขวาง มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ นับถือพระพุทธศาสนามานาน จึง ยึดมั่นในคำสอนตามพุทธปรัชญาและเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม ด้านความเป็นอยู่ ส่วนใหญ่จะมีความผูกพันกับธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรมประกอบไปด้วย วัฒนธรรมการแต่งกาย วัฒนธรรม อาหาร และประเพณีต่าง ๆ”

3.2.3 การเปลี่ยนแปลงของสังคมถิ่นนา เมื่อความเจริญเริ่มไหลบ่าเข้ามามากขึ้น ก็ย่อมเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่ปรากฏในเพลงโฟล์คของคำเมือง ของสุนทรี เวชานนท์นั้น แยกได้ 4 ประเภท คือ การแต่งกาย อาหารการกิน อาชีพการงาน และวัฒนธรรม ประเพณี

ข้อเสนอแนะ

1. นำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการอนุรักษ์และส่งเสริมเยาวชนให้เห็นถึงคุณค่าของคนเมือง และวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของคนเมือง
2. การติดต่อสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละครั้ง ควรจะทำหนังสือเชิญก่อนล่วงหน้าเพื่อสะดวกในการสัมภาษณ์

